

LÁNG SEN

Tiêu chí : A1

Tỉnh: Long An
Tình trạng bảo vệ: Không
Vĩ độ: 10°47'N
Kinh độ: 105°47'E
Diện tích: 3,280 ha
Độ cao: 0-2 m so với mặt biển

VCĐH / PVCĐH:

Không

Cảnh quan ưu tiên: LMF2 – Đất ngập nước tây bắc đồng bằng sông Cửu Long

Mô tả chung

VCQT Láng Sen nằm ở vùng Đồng Tháp Mười, một vùng đồng bằng rộng lớn trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long đã từng một thời ưu thế bởi các trảng cỏ ngập nước theo mùa nhưng đến nay hầu hết đã bị cải tạo thành đất nông nghiệp và trồng tràm. Láng Sen là một trong vài điểm duy nhất còn lại ở đồng bằng sông Cửu Long nơi còn có các khu rừng tràm bán tự nhiên phân bố dọc theo bờ sông¹. Sinh cảnh ưu thế nhất tại khu vực là các ruộng lúa và tràm trồng, tuy nhiên vẫn ít nhiều còn các diện tích nhỏ các khu rừng tràm bán tự nhiên và đầm sen¹.

Khu hệ chim: Những nét chính

Mặc dù cuộc khảo sát của BirdLife và Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật năm 1999 đã đánh giá độ phong phú và đa dạng của khu hệ chim ở Láng Sen tương đối thấp, đặc biệt là số lượng loài chim của các vùng đất ngập nước không nhiều², nhưng những thông tin thu thập được trong năm 2002 lại chứng tỏ vùng này có một lượng chim nước đáng kể, trong đó có cả Sếu cổ trụi *Grus antigone* và Giang sen *Mycteria leucocephala*, đến cư trú tại đây trong các thời kỳ ngắn³. Các thông tin này chỉ ra Láng Sen có thể là điểm dừng chân quan trọng của các loài chim nước lớn trên đường di chuyển từ vùng sinh sản ở Cam-pu-chia đến vùng kiếm ăn ở đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam. Cần có thêm các chuyến khảo sát về khu hệ chim để đánh giá tình trạng của các loài này tại khu vực. Các loài chim nước phổ biến nhất tại đây là Cò đen *Phalacrocorax niger*, Cò bộ Trung Quốc *Ardeola bacchus*, Cò lùn hung *Ixobrychus cinnamomeus*, Cò lùn xám *I. sinensis*, Cò đen *Dupetor flavicollis* và Vịt trời *Anas poecilorhyncha*².

Loài	Tiêu chí VCQT	Tình trạng	VCQT khác	Ghi chú
[Sếu cổ trụi <i>Grus antigone</i>]	A1	VU	5	Theo dân địa phương, khoảng 200 cá thể đến đây hàng năm trong những giai đoạn ngắn ³ .
Giang sen <i>Mycteria leucocephala</i>	A1	NT	10	Theo dân địa phương, nhiều đàn Giang sen đến đây hàng năm. Đã quan sát được bốn cá thể bị bắt đang bị nuôi ở ngay khu vực này vào tháng 3/2002 ³ .

Ghi chú: [] = ghi nhận chưa được kiểm chứng.

Loài chỉ phân bố trong một đơn vị địa sinh học: Khu vực này không đáp ứng tiêu chí A3. Xem Phụ lục 4 để biết thêm chi tiết.

Các loài khác đang được quan tâm bảo tồn

Không có loài quan trọng về mặt bảo tồn nào khác được ghi nhận tại khu vực.

Các mối đe dọa đối với đa dạng sinh học

Cũng như hầu hết các vùng đất ngập nước tự nhiên còn lại khác ở đồng bằng sông Cửu Long, Mối đe dọa lớn nhất đối với đa dạng sinh học ở Láng Sen là mất sinh cảnh. Diện tích các sinh cảnh có giá trị đa dạng sinh học tương đối cao ở Láng Sen chiếm tỷ trọng khá nhỏ, còn phần lớn khu vực đã bị cải tạo thành đất canh tác lúa². Thêm vào đó, hầu hết các diện

Đe dọa	Độ nghiêm trọng
Thâm canh nông nghiệp	• • •
Nhiều loạn đối với các loài chim	• •
Chặt đốn gỗ củi	• •
Khai thác không bền vững	• •

tích rừng tràm trồng đều đang thuộc sự quản lý của Lâm trường Tân Hưng với mục tiêu ưu tiên là khai thác gỗ thương phẩm.

Hiện trạng quản lý của các vùng rừng tràm bán tự nhiên còn lại ở khu vực không rõ ràng, và vì vậy chúng không được bảo vệ một cách tương xứng². Do đó, việc xâm phạm vào khu vực này, khai thác không bền vững gỗ củi và các lâm sản khác đang tiếp tục diễn ra². Mật độ giao thông tấp nập bằng tàu thuyền qua con sông chính và các kênh ở lân cận cũng là một mối lo đối với khu hệ chim của khu vực.

Các hoạt động bảo tồn

- Ủy ban Nhân dân tỉnh Long An đã đề xuất thành lập Khu Bảo tồn Thiên nhiên Láng Sen từ năm 1994. Tuy nhiên, đến nay khu bảo tồn thiên nhiên này vẫn chưa được thành lập¹.
- Láng Sen là một trong các điểm trình diễn của dự án GEF cỡ lớn có tên Dự án Bảo tồn Đa dạng Sinh học và Quản lý Bền vững vùng Hạ lưu sông Mê Kông, hiện đang được IUCN thực hiện¹.

Kiến nghị

- Láng Sen cần được công nhận là một khu bảo vệ và cần thiết lập một ban quản lý cho khu vực này.
- Cần xác định rõ ràng ranh giới quản lý của khu đề xuất bảo vệ này².
- Cần dừng ngay hoạt động chặt đốn tràm bên trong khu đề xuất bảo vệ².
- Cần có biện pháp để kiểm soát mức khai thác tài nguyên thiên nhiên không bền vững tại khu vực².
- Cần tiến hành thêm các chuyến khảo sát trong thời gian thích hợp của năm để đánh giá tình trạng của các loài chim nước lớn, đặc biệt là Sếu cổ trụ.

Tài liệu tham khảo

1. BirdLife International và Viện Điều tra Quy hoạch Rừng (2001) *Sách thông tin về các khu bảo vệ hiện có và đề xuất tại Việt Nam*. Hà Nội, Việt Nam: Chương trình BirdLife Quốc tế tại Việt Nam và Viện Điều tra Quy hoạch Rừng.
2. Buckton, S. T., Nguyễn Cử, Nguyễn Đức Tú và Hà Quý Quỳnh (1999) *Bảo tồn các vùng đất ngập nước quan trọng ở đồng bằng sông Cửu Long*. Hà Nội: Chương trình BirdLife Quốc tế tại Việt Nam.
3. Nguyen Duc Tu (2002) *Report on a visit to Long An province, 26 to 29 March 2002*. Unpublished report to the BirdLife International Vietnam Programme.

Giang sen *Mycteria leucocephala*